

Teorie mezinárodních vztahů I

Vyučující: Matyáš Křížkovský, krizkovsky@gmail.com

Forma atestace: zápočet

Charakteristika kurzu:

Kurz má představovat základní seznámení studentů s klíčovými myšlenkovými tradicemi oboru mezinárodních vztahů. Paralelně s přehledem vývoje jednotlivých teoretických škol (realismus, liberalismus, marxismus, konstruktivismus) a praktických aplikací budou studenti seznamováni s hlavními analytickými nástroji teorie mezinárodních vztahů.

Smyslem kurzu naučit absolventy kurzu samostatně a kriticky pracovat se základními koncepty teorie mezinárodních vztahů a připravit je na pokračování kurzu v letním semestru, kde bude znalost těchto konceptů prohlubována aplikací na historickou a aktuální empirickou materii.

Podmínky atestace:

- projekt písemné práce pro letní semestr, která provede analýzu některého aktuálního fenoménu mezinárodní politiky (integrační vyjednávání, diplomatická krize, válka, sociální hnutí) s použitím některého konceptu z oblasti teorií mezinárodních vztahů (bezpečnostní dilema, nestátní aktéři, hegemonie, světosystém, identita, kultura anarchie aj.) a rešerše – mezi použitou literaturou budou minimálně čtyři články ze zahraničních odborných časopisů k teoretickým východiskům a čtyři k empirické materii
- jeden písemný test z látky obsažené v povinné četbě a probrané v hodinách (v polovině semestru)
- průběžně odevzdávané konspekty z četby v minimálním rozsahu jedné normostrany

Povinná četba:

Barša, Pavel – Císař, Ondřej: *Anarchie a řád ve světové politice*. Praha: Portál 2008 (stránkové odkazy v přehledu kurzu se vztahují k této knize)

Obsah kurzu:

1. Realismus proti idealismu a společně s ním – Morgenthau, Carr, Niebuhr (s. 9-62)
2. Realismus jako věda o mezinárodních vztazích – Morgenthau, Waltz (s. 63-95)
3. Realismus: vysvětlující věda nebo rozumějící historie? – Waltz, Kissinger, Kaplan, Aron, Bull, Mearsheimer (s. 97-149)
4. Liberalismus jako jedna tradice myšlení o světové politice – Wight (s. 153-198)
5. Liberalismus v analýze světové politiky – Keohane, Nye, studia konfliktu (s. 187-221)
6. Kritická obroda marxismu v teorii světosystémů – Wallerstein (s. 225-249)
7. Gramsciovské analýzy, britský marxismus a historická sociologie – Cox, Rosenberg, Tilly (s. 251-289)
8. Konstruktivismus proti objektivismu – Ruggie, Ashley, Walker (s. 293-330)
9. Kultury anarchie a konstrukce světového státu – Wendt (s. 331-358)
10. Globální spravedlnost a demokracie (s. 445-499)
11. Humanitární intervence a postvestfálská situace (s. 501-530)